

Współrzędne: Szerokość - 51.627395, Długość - 21.92884

Fundatorem parafii Ryki najprawdopodobniej był król. Przemawia za tym fakt, że Ryki, wówczas wieś, jak i cały teren tej parafii były własnością królewską. Dаты powstania parafii w Rykach nie można dokładnie ustalić, gdyż do obecnych czasów nie zachowały się dokumenty fundacyjny i erekcyjny. Spłonęły one podczas jednego z licznych najazdów tatarskich w 1500 roku. Należy przypuszczać, że spłonęła także i ówczesna świątynia.

Pierwsza wzmianka o istnieniu parafii pochodzi z 1442 r. Można więc przypuszczać, że parafia powstała w I połowie XV w. lub w końcu wieku XIV.

Natomiast wzmianki o istnieniu kościoła w Rykach pochodzą z 1529 i 1598 roku. Wiadomo, że był zbudowany z drewna i nosił tytuł **Św. Stanisława Bp.** Obok niego znajdował się dom plebana wraz z jego zabudowaniami gospodarczymi, dom księdza wikarego, szkoła parafialna oraz bractwo Św. Anny. Świątynia ta przetrwała do połowy XVII w.

Trzeci kościół, również drewniany, został zbudowany w 1653 r. przez plebana ryckiego Piotra Ciecierskiego. Miał 100 łokci długości, podwójną kondygnację i wspinały wystrój wewnętrzny. Niestety w 1718 r. uległ zniszczeniu, wyrócony przez wiatr. Po tej wielkiej stracie parafianie ryccy gromadzili się na Mszy Świętej w kaplicy św. Leonarda, znajdującej się obok zniszczonego kościoła.

Budowa następnej (**czwartej**) świątyni została podjęta za czasów proboszcza Władysława Zaleskiego (1716-1729). Wzniósł on własnym kosztem wspinały i obszerny kościół drewniany, kryty dachówką. Jego następca ks. Aleksander Trembiński wyposażył go w ołtarze, organy, ambonę i ławki oraz różnego rodzaju sprzęt liturgiczny. Jednak już w 1744 r. spalił się z całym swoim wyposażeniem.

Nowy (**piąty**) drewniany kościół, znacznie mniejszych rozmiarów, wybudował ks. Trembiński, ale był on tymczasowy, gdyż już w 1757 r., ten sam proboszcz wniósł murowaną, barokową świątynię, **pod wezwaniem Św. Jakuba**. Kościół ten początkowo kryty gontami, a następnie blachą posiadał wieżę z sygnaturą, drewnianą podłogę i drewniany sufit. W głównym ołtarzu znajdował się obraz Matki Boskiej Anielskiej z sukienką miedzianą srebrzoną, zasuwany obrazem św. Jakuba Apostoła malowanym na płótnie. Po lewej stronie znajdował się ołtarz z obrazem św. Mikołaja, a po prawej dwa ołtarze, odpowiednio z malowidłami św. Anny i św. Leonarda. W kościele został pochowany ówczesny dzierżawca Ryk,

Zespół kościoła par. p.w. Najśw. Zbawiciela (1908-1914)

Stanisław Poniatowski, Kasztelan Krakowski (ojciec przyszłego króla). Przy świątyni stała drewniana dzwonnica otoczona wraz z cmentarzem przykościelnym, murowanym parkanem. Obok znajdowały się zabudowania plebańskie.

Przejmujący w 1897 r parafię, ksiądz J. Rozwadowski przystępuje do budowy kolejnego (**siódmego** już w historii parafii) kościoła. Decyzja budowy nowej świątyni umotywowana była dwoma istotnymi powodami. Po pierwsze: stale rosnąca liczba wiernych nie mogła pomieścić się w istniejącym kościele. Z tego powodu na skutek dużego tłoku dochodziło do częstych wypadków śmiertelnych poprzez zgniecenie lub zaziębnienie po wyjściu w potach z kościoła na mróz. Po drugie: stan świątyni był na tyle zły że zachodziła obawa jego zawalenia.

W 1908 roku rozpoczęto prace nad nową **świątynią p. w. Najświętszego Zbawiciela**. Autorem projektu neogotyckiego kościoła był Józef Pius Dziekoński. W 1914 roku budowlę ukończona a 4 października tegoż roku nastąpiło jej uroczyste poświęcenie. We wnętrzu znajduje się obraz Chrystusa na krzyżu namalowany przez Leona Wyczółkowskiego w 1915 roku.

W 1940 roku stary kościół św. Jakuba został rozebrany a niedaleko jej lokalizacji pozostała do dziś Figura Chrystusa Frasobliwego, ludowa rzeźba z piaskowca, pochodząca z przełomu XVIII i XIX wieku.

Informacje pochodzą ze strony Parafii Najświętszego Zbawiciela.

Zespół kościoła par. p.w. Najśw. Zbawiciela, 1908-14 wpisany jest do rejestru zabytków pod nr: A/821 z 31.08.1981

W skład zespołu wchodzi:

- kościół
- cmentarz przykościelny
- ogrodzenie
- stara plebania, po 1920